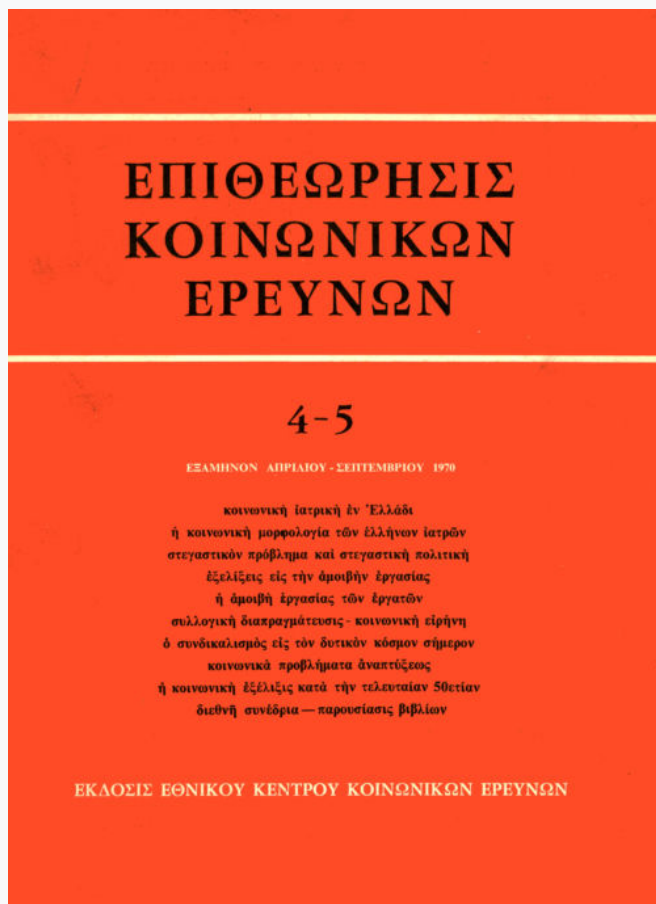

The Greek Review of Social Research

Vol 4 (1970)

4-5

Einführung in die methoden der empirisehen sociologie (Εισαγωγή εις τας μεθόδους της εμπειρικής κοινωνιολογίας), υπό Renate Mayntz

A.K. Παπαντωνίου

doi: [10.12681/grsr.514](https://doi.org/10.12681/grsr.514)

Copyright © 1970, A.K. Παπαντωνίου

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/).

To cite this article:

Παπαντωνίου Α. (1970). Einführung in die methoden der empirisehen sociologie (Εισαγωγή εις τας μεθόδους της εμπειρικής κοινωνιολογίας), υπό Renate Mayntz. *The Greek Review of Social Research*, 4, 272–273.
<https://doi.org/10.12681/grsr.514>

παρουσίασις βιβλίων

Les dynamismes sociaux. Initiation à la Sociologie, υπό P. Virlon, S. J., τόμ. 2, Paris, Les éditions ouvrières, 1965, 470 σελ.

Τὸν τελευταῖον καιρὸν ἔχουν ἐκδοθῇ πολλὰ «εἰσαγωγὰ» εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, πολλὰ ὅν ὁποῖον μάλιστα ἔχουν τελείως διάφορον περιεχόμενον ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἀνέμενε τις. Τὸ παρὸν ἐγχειρίδιον ὅλ' ἦτο δυνατόν νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς μία δυναμικὴ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν κοινωνιολογίαν, ἰσχυρῶς ἐπηρεασμένη ἀπὸ φιλοσοφικὰς ἰδέας τοῦ σχολαστικισμοῦ, ἀπὸ τὰς τάξεις τοῦ ὁποῖου προφανῶς προέρχεται ὁ συγγραφεὺς του, ὡς δυνατόι τις νὰ συμπεράνῃ καὶ ἐκ τῆς χρησιμοποιουμένης ὁρολογίας (ὄντολογία, ἀναλογία, αἰτιοκρατία, τελεολογία, κτλ.).

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος, τὸ ὁποῖον καλύπτει σχεδὸν τὸ τέταρτον τῆς ὅλης ἐργασίας, ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται γενικά προβλήματα μεθοδολογικά καὶ σχέσεις τῆς Κοινωνιολογίας πρὸς τὰς λοιπὰς Κοινωνικάς Ἐπιστήμας, καθὼς καὶ μίαν σύγκρισιν τῶν κυριωτέρων κοινωνιολογικῶν θεωριῶν.

Τὸ δεύτερον μέρος ἀναφέρεται εἰς τὸ θέμα τῆς «structure» (δομῆς, ὕψους) τῆς Κοινωνίας. Χαρακτηριστικόν ἐστὶν ὅτι εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐξετάζεται καθ' αὐτὸν ἀλλὰ τοποθετούμενος ἐντὸς τοῦ συνόλου πλέγματος τῆς κοινωνίας. Ὁ συγγραφεὺς νοεῖ ἐντάθῃ τὰ κοινωνικά γεγονότα ὡς ἐν ἐνιαίῳ συμπλεγμῷ ἀλληλεπιδράσεων καὶ ἀλληλεξαρτήσεων.

Τὸ τρίτον μέρος ἀναφέρεται εἰς τὸ περιεχόμενον τοῦ κοινωνικοῦ γίνεσθαι καὶ τῆς ἀνθρωπίνης συμπεριφορᾶς ὡς καὶ τῶν λειτουργικῶν σχέσεων αὐτῶν.

Ἀπὸ τοῦ τετάρτου μέρους καὶ ἔξῃς γίνεται ἐμφανὲς καὶ πάλιν ἡ πνευματικὴ ὑποθέτησις τοῦ συγγραφέως ἐντὸς τοῦ κλίματος τῆς σχολαστικῆς σκέψεως καὶ τῆς ρωμαιοκαθολικῆς πολεμικῆς ἐναντίον τῆς σχολῆς τοῦ Durkheim καὶ τοῦ καλουμένου «κοινωνιολογισμοῦ», ἐξετάζεται συνοπτικῶς τὸ κοινωνικὸν φαινόμενον ὡς πολιτισμικὴ ἐνότης ἀξιών καὶ τοποθετήσεων καὶ ἀναλύονται τὰ ζητήματα τῆς ἐνσωματώσεως τοῦ ατόμου ἐντὸς τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ὡς καὶ τὰ τῆς κοινωνικῆς συμβατικότητος.

Πάντως παρὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ «κοινωνιολογισμοῦ», ὁ συγγραφεὺς παραδέχεται ὅτι ἡ ἀνθρωπίνῃ ἐλευθερίᾳ δὲν εἶναι ἀνεξάρτητος τοῦ κοινωνικοῦ κλίματος ἐντὸς τοῦ ὁποῖου τὸ αἰομον ἀναπτύσσεται καὶ κινεῖται, ἀλλὰ προσδιορίζεται ὑπ' αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἐρημνεύεται ὡς δημιουργὸς ἀλλὰ καὶ δημιουργήμα συγχρόνως τοῦ πολιτισμοῦ του, ἡ δὲ προσωπικὴ του εὐθύνη ὡς ἀναλόγως ἐξαρτωμένη ἀπὸ τὸν βαθμὸν τῆς συνειδητοποίησεως τούτου.

A. K. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Einführung in die Methoden der empirischen Sociologie (Εἰσαγωγὴ εἰς τὰς μεθόδους τῆς ἐμπειρικῆς Κοινωνιολογίας)

ας), ὑπὸ Renate Mayntz, Holm und Peter Hübner, Köln und Opladen, Westdeutscher Verlag, 1969, 222 σελ.

Μὲ τὸ ἔργον αὐτὸ ἡ γνώστη καθηγῆτρια τῆς Κοινωνιολογίας Renate Mayntz καὶ οἱ συνεργάται της ἐρχονται νὰ πληρώσουν σημαντικὸν κενόν, ἀπὸ χρόνων ἤδη λίαν αἰσθητὸν, τῆς γερμανικῆς βιβλιογραφίας. Ἡ προσφορά τοῦ ἔργου εἶναι ἰδιαιτέρως σημαντικὴ διὰ τοὺς σπουδάζοντας τὴν κοινωνιολογικὴν ἐπιστήμην, κτλ' ὅσον ἀποτελεῖ τὴν πρῶτην συνοπτικὴν, συγχρόνως, ὁμῶς καὶ συστηματικὴν καὶ σχετικῶς πλήρη εἰσαγωγικὴν ἐργασίαν εἰς τὰς μεθόδους, τὰς τεχνικάς καὶ τὰ προβλήματα τῆς ἐμπειρικῆς ἀναλυτικῆς Κοινωνιολογίας.

Τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἀποτελεῖ εἰσαγωγὴν εἰς τὴν καθόλου προβληματολογίαν, ἀναφέρεται εἰς τὰς μεθοδολογικάς προϋποθέσεις τῆς ἐμπειρικῆς κοινωνικῆς ἐρεῖνης καὶ πραγματείας τοῦ περιεχομένου, τὴν χρῆσιν καὶ λειτουργίαν σημαντικῶν διὰ τὴν ἀναλυτικὴν κοινωνιολογίαν ὄρων. Ὁφείλοιν ἐν εὐγνωμοσύνην εἰς τοὺς συγγραφεῖς διὰ τὴν κατὰδεξιν τῆς ἀποφασιστικῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὴν ἐμπειρικὴν κοινωνικὴν ἐρευναν ἡ διατύπωσις τῶν ὑποθέσεων. Δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο κεντρίζεται ἡ ἀχίλλειος πέτρα τῶν περισσότερων κοινωνιολογικῶν ἀναλύσεων. Κατὰ τὴν διαπραγμάτευσιν τοῦ προβλήματος τῶν σχέσεων θεωρίας καὶ ἐμπειρικῆς ἐρεῖνης εὐκόλως προδίδονται οἱ συγγραφεῖς ὡς ὁπαδοὶ τῆς ἀναλυτικῆς κοινωνιολογίας, χωρὶς πάντως νὰ ἀποφύγουν τὴν προσπάθειαν ἐνὸς διαλόγου μετὰ τῆς Κριτικῆς Κοινωνιολογίας, ἢ καὶ—κατὰ τὴν γνώμην μας—οὐκί πάντοτε λίαν ἐπιτυχῶς.

Τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον ἀκολουθεῖ ἀποτελεῖ τὸ ἀσθενέστερον ἴσως σημεῖον τῆς ὅλης ἐργασίας. Ἀναφέρεται εἰς τὰ θέματα μετρήσεως καὶ συλλογῆς τῶν στοιχείων τῆς κοινωνικῆς ἐρεῖνης. Ἄλλ' ἐνθ' ὅτα προβλήματα μετρήσεως καὶ «σκαλοποιήσεως» (Stufenweise) τυγχάνουν μᾶς λεπτομεροῦς καὶ μετὰ πλουσίαν παραδείγματων εὐληπτοῦ διαπαρρηγοῦσθαι, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν δειγματοληψίαν μέρος εἶναι δυστυχῶς λίαν σύντομον καὶ μᾶλλον ἀπαρῆς.

Σύντομον ἐπίσης εἶναι καὶ τὸ εἰς τὰς ὑψίστης σημασίας καὶ σπουδαιότητος διὰ τὴν κοινωνιολογικὴν ἐρευναν τεχνικάς τῆς συνεντεύξεως καὶ παρατηρήσεως ἀναφερόμενον τμήμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἐν τοῖς ἐπιτελεῖται πλήρης ἀνάλυσις τῆς προβληματικῆς.

Οὐδεὶς δύναται νὰ ὑποτιμῇ τὴν ἀξίαν τῶν πλουσίων εἰς παραδείγματα καὶ λίαν διαφωτιστικῶν περιγραφῶν τῆς προετοιμασίας καὶ ἀναλύσεως τῶν στοιχείων, εἰς τὰς οἱ οἷος ὑστεροῦν κατὰ κανόνα οἱ μὴ ἐμπειροὶ περὶ τὰς ἐρεῖνας κοινωνιολόγοι. Εὐληπτον, ἀκριβῆ, διεξοδικόν εἰς τὰ προβλήματα τῶν μεθόδων καὶ τῶν προϋποθέσεων τῆς κοινωνιολογικῆς ἐ

ρεύνης, εξωπλισμένον με άσκήσεις κατά κεφάλαια προς έλεγχον της κατανοήσεως και άφομοιώσεως της προσφερομένης ύλης, και με βιβλιογραφίαν διά τους επιθυμούντας περαιτέρω ένημέρωσιν και έμβάθυνσιν εις τα προβλήματα, είναι δυνατόν να χαρακτηρισθί ως το τελειότερον βοήθημα—εις την γερμανικὴν τούλάχιστον βιβλιογραφίαν—διά τους σπουδάζοντας τὴν Κοινωνιολογίαν και τὸ πλεον άπαραίτητον έγκόλπιον διά τους άσχολουμένους με τί πειρικός έρευνάς.

A. K. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

The Sociology and Social Psychology of Disability and Rehabilitation (Η κοινωνιολογία και η κοινωνική ψυχολογία της άναπηρίας και άποκαταστάσεως), Ντό Κωνσταντίνος Σαφίλιου-Rothschild, New York, Random House, 1970, 326 σελ.

Η παλαιά μομφή τὴν ὁποίαν απέδιδον οί ευρωπαίοι κοινωνιολόγοι εις τὴν αμερικανικὴν κοινωνιολογίαν, ὅτι δὲν ανέφερετο εἰς τὴν ἱστορίαν οὐτε εἰς τὴν πραγματικὴν κοινωνικὴν δομὴν καὶ ὅτι εξεδήλωνεν άσθενεῖς ένδιφέρον διά τὰς κοινωνικάς συγκρούσεις, εἶναι σήμερον πλέον άνυπόστατος. Μία προσεκτικὴ παρατήρησις τῆς αμερικανικῆς κοινωνιολογίας ἐπιτρέπει εἰς τὸν μελετητὴν νά διαγνώσῃ μίαν βαθεῖαν άνησυχίαν, έρμηνεύσαν, ἐξ άλλου, τὴν άνησυχίαν τῆς αμερικανικῆς κοινωνίας ένάντιον τῆς ἀπειλῆς τὴν ὁποίαν προκολλοῦν διά τὸ κοινωνικὸν σῶμα ἡ κοινωνικο-ένθικὴ ποικιλία καὶ ἡ υπερεπὶμῃσις τῶν τεχνικῶν ἐπιτυχιῶν. Ἠδη ἀπὸ τοῦ 1920, ἡ αμερικανικὴ κοινωνιολογία ένέκυρνε εἰς τὴν έρμηνείαν προβλημάτων ὅς αἱ διανοητικαὶ διαταραχαί, τὰ νεανικά παραστράτηματα, τὸ έγκλημα, ἡ αὐτοκτονία, ἡ ἀποδιοργάνωσις τῆς οἰκογενείας καὶ τῆς κοινωνίας, κτλ.

Η κυρία Σαφίλιου-Rothschild ἀποτελεῖ γνήσιον έκφραστὴν αὐτῆς τῆς κοινωνιολογίας. Εὐρὺς κύκλος σπουδῶν εἰς τὴν Ἀμερικὴν, ἐκτεταμένη ἐπιστημονικὴ δραστηριότης εἰς τὸν τομέα τῆς εφηρμοσμένης κοινωνιολογίας καὶ διδασκαλία εἰς διάφορα αμερικανικά πανεπιστήμια, συγκροτοῦν τὴν ἐπιστημονικὴν δράσιν τῆς. Ἀπὸ δεκαετίας έρευνῇ έμπειρικάς, εἰς πλείστας γεωγραφικάς περιοχάς, διάφορα κοινωνικά προβλήματα, με ὅπλισμόν τῆς μίαν θετικὴν ὑπόδομην, ἰσχυρὸς ένισχυομένην ὑπὸ μαθηματικῶν τρόπων σκέψεως. Αἱ περισσότεραι τῶν μέχρι τοῦδε ἐργασίαν τῆς ἀποβλέπουσι εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἀνάληψιν τῶν ἀνθρώπινον γεγονότων. Ἀποσπᾷ ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ «πρωτακτικού» τὰ θεατὰ στοιχεῖα, τοὺς «δείκτες», τὼν ὁποίων ἡ εἰδοποιὸς διαφορὰ ποικίλλει ἀναλόγως τῆς έξωτερικῆς συμπεριφορᾶς καὶ τῶν έσωτερικῶν διαθέσεων, ἀλλὰ καὶ τῶν σχέσεων καὶ τῶν μεταβολῶν, τῶν ὁποίων μετρεῖ τὴν συχνότητα. Εἰς τὸ πέρας τῶν πολλῶν ἑνῶν έμπειρικῶν έρευνῶν τῆς καθορθεῖν νά διαμορφώην ὑποθέσεις ἐπὶ τῆς ὕψης τῶν ὑπὸ

ἐξέτασιν φαινομένων. Ἡ ἱατρικὴ κοινωνιολογία, ἡ κοινωνιολογία τῆς οἰκογενείας καὶ ἡ κοινωνιολογία τῆς άναπηρίας τῆς άποκαταστάσεως εἶναι οἱ εἰδικότεροι κλάδοι ἐντὸς τῶν ὁποίων δρᾷ ἡ Σαφίλιου-Rothschild.

Εἰς τὸ πρόσφατον βιβλίον τῆς «Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς άναπηρίας καὶ τῆς άποκαταστάσεως» ἡ Κα Σαφίλιου ἐπιχειρεῖ νά διαφωτίσῃ τὰς σχέσεις μεταξύ άναπήρων καὶ κοινωνίας. Ἡ συνεχῶς μειουμένη πιθανότης θανάτου ἀπὸ άσθενείας, πολέμου καὶ άτυχήματα καὶ ἡ συνεχῶς αὐξανόμενη πιεὺς διό τῆς ἐπιβίσεως άναπήρων ὅλων τῶν μορφῶν, ὡς καὶ ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις τῆς ἱατρικῆς τεχνολογίας, καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν συστηματικὴν μελέτην τῶν κοινωνικο-ψυχολογικῶν πτυχῶν τῆς άναπηρίας καὶ τῆς άποκαταστάσεως τῆς.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον τοῦ βιβλίου (Ἡ κοινωνικὴ ἀντιμετώπισις τῆς άναπηρίας) ἐξετάζεται ὁ άρρωστος καὶ ὁ άνάπηρος ἄνθρωπος, ἱστορικῶς, εἰς τὰς διάφορους χώρας, ὡς καὶ ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον ἀντιμετωπίζεται τὸ πρόβλημα. Ἀκολουθεῖς έρευνᾶται ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον προγραμματίζεται ἡ άποκατάστασις εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας καὶ τὸν Καναδᾶν καὶ αξιολογεῖται ἡ ἐπάρκεια τῶν εφαρμοζομένων προγραμμάτων άναπηρίας.

Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον (Σταδιοδρομία τοῦ άναπήρου) παρακολουθοῦνται τὰ διαδοχικά στάδια τῆς ζωῆς τοῦ άναπήρου, ἀπὸ τῆς ὕγιος καταστάσεως τοῦ μέχρι τῆς άσθενείας καὶ τῆς άναπηρίας του, ἡ άποκατάστασις του καὶ ὁ ρόλος τὸν ὁποῖον οὗτος δύναται νά διαδραματίσῃ εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Τὸ τρίτον κεφάλαιον (Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς άναπηρίας) βασίζεται εἰς τὰ πορίσματα τῆς ἱατρικῆς κοινωνιολογίας, τῆς κοινωνικῆς ψυχολογίας, τῆς ψυχιατρικῆς καὶ τῆς κοινωνιολογίας. Ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς άναπηρίας διωπιστοῦνται ἡ θεραπεία ἐπίδρασις τῆς άναπηρικῆς καταστάσεως ἐπὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ πάσχοντος, ἐπὶ τῆς οἰκογενείας του, ὡς καὶ ἐπὶ τὸν ευρύτερον πλαίσιον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ συστήματος τῆς χώρας του.

Εἰς τὸ τέταρτον κεφάλαιον (Κοινωνιολογία καὶ κοινωνικὴ ψυχολογία τῆς άποκαταστάσεως) ἐξετάζεται ἡ άποκατάστασις: εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς προσωπικότητος, εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος καὶ εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ πολιτισμοῦ.

Τὸ πέμπτον κεφάλαιον (Ἀναπηρία καὶ ἐργασία) θίγει κυρίως τὸ θέμα τῆς κατὰ τὴν ἐργασίαν παρατηρουμένης συχνότητος άναπηρίας καὶ προτείνει λύσεις διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν άνσπῶν τῆς κατωτέρης κοινωνικῆς τάξεως. Πάντοτε κουρασμένοι, μόνοι, άπογοητευμένοι, διότι συνειδητοποίησαν τὰς περιορισμένας πλέον δυνατότητας τῶν εἰς τὴν κοινωνίαν, οἱ παχιοὶ άνάπηροι δυστυχοῦν ὑπὸ τὰ ὅμματα μὲν άνίκανον νά τοὺς έννοήσῃ κοινωνίας.

Εἰς τὸ ἕκτον κεφάλαιον (Ὁ ἐπιτυχῶς άποκατασταθεὶς άνάπηρος) ἡ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὸ ποσοστὸν τῶν ἐπιστεφόνων εἰς τὴν ἐργασίαν, ένθ' ὃ ἐβδόμον κεφάλαιον (Μετά τὴν άποκατάστασιν) διερευνᾷ τὸν ρόλον τοῦ ἱατροῦ, ὁ ὁποῖος φθάει πολὺ πέραν τῆς θεραπείας, τοῦ δικηγόρου, ὡς έχθροῦ ἡ φίλου, τοῦ ἐργοδότη, τοῦ ἐπαγγελματικοῦ συμβούλου εἰς τὴν άσφάλισιν κατὰ τῶν άτυχημάτων, καὶ τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων εἰς τὴν προσπάθειαν τῶν άναπήρων. Ἡ οἰκογενεῖα διαδραματίζει ὕψιστον ρόλον εἰς τὴν μετά τὴν ἱατρικὴν άποκατάστασιν τοῦ άναπήρου σταδιοδρομίαν αὐτοῦ. Ἡ συγγραφεὺς προτείνει βασικάς λύσεις ὡς πρὸς τὸν ρόλον τῆς οἰκογενείας εἰς τὴν άποκατάστασιν τῶν άναπήρων.

Εἰς τὸ τελευταῖον κεφάλαιον (Προτάσεις καὶ προβλέψεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν άναπηρίαν καὶ τὴν άποκατάστασιν εἰς τὸ μέλλον) ἐπιχειρεῖται μία σκιαγραφία βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν άποκαταστάσεως τῶν άναπήρων καὶ ὁσον τὸ δυνατόν ἐπιτυχότερα ένσωματωσὶς τῶν εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

Εἰς τὸ βιβλίον διευρύνονται καὶ τροποποιεῖται δύο κοινωνιολογικαὶ θεωρίαι ἀφορῶσαι εἰς τὴν κοινωνικὴν ἀπόκλινιν (Social Deviation) καὶ τὰς κοινωνικάς κινήσεις (Social Movements). Τοῦτο γίνεται ἀπὸ τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις τῆς άναπηρίας καὶ άποκαταστάσεως ἀντιστοίχως. Ἐπίσης δύο εἰς μέρος κοινωνικο-ψυχολογικαὶ θεωρίαι, ἡ τῆς αὐτοαντίληψεως (Selfconcept) καὶ ἡ τῆς ἀποέναντιώσεως (Alienation), ἐφαρμοζοῦνται με ἐπιοικοδομητικάς τροποποιήσεις.

Τὸν λόγῳ βιβλίον ἀποτελεῖ ἐπιτυχὴ ἀπόπειραν συνθέσεως πορισμάτων κοινωνιολογικῶν μελετῶν με μελέτας καὶ έμπειρίας εφηρμοσμένης ἐπιστημῶν, ὡς τῆς ἱατρικῆς, τῆς κοινωνικῆς λειτουργίας καὶ τῆς φυσιοθεραπευτικῆς, πρὸς τὸν σκοπὸν συστηματικῆς διευρύνσεως καὶ ἐπεκτάσεως ὁριστῶμενων κοινωνιολογικῶν θεωριῶν.

Εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς αὐτῆς ἡ συγγραφεὺς συμπεραίνει ὅτι μία στενὴ καὶ εἰλικρινὴς συνεργασία μεταξύ κοινωνιολόγων, κοινωνικῶν ψυχολόγων, ἱατρῶν (ἰδίᾳ τὸν εἰδικὸν ἐπὶ τῆς άποκαταστάσεως καὶ τῆς ὀρθοπεδικῆς), κοινωνικῶν λειτουργῶν, φυσιοθεραπευτῶν, κτλ., διὰ τῆς διεξαγωγῆς νέων σημαντικῶν έρευνῶν καὶ καταλήξην θεωρητικῶν συνθέσεων, ὡς ἐκτὸς ἀποτελέσματος τῆς ἐξεύρεσιν λύσεων διὰ τὴν άποκατάστασιν τοῦ άναπήρου καὶ τὴν παράδοσιν αὐτοῦ εἰς τὴν Κοινωνίαν, ἀλόγως ἱκανοὶ πρὸς παραγωγήν κοινωνικοῦ, οἰκονομικοῦ καὶ πνευματικοῦ έργου.

Διὰ τοὺς ἑλληνας κοινωνιολόγους καὶ τοὺς άσχολουμένους με τὴν άναπήρου τοῦ βιβλίον τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν προτροπὴν πρὸς νέας κοινωνιολογικάς έρευνας, συνδυαζομένας πρὸς τὰ ἐπιστημονικά δεδομένα ὁρίσμενων κλάδων τῶν εφηρμοσμένων ἐπιστημῶν.

Γ. ΓΕΡΓΙΟΥ-ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ